

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou ve věci

žalobkyně: **XY**, narozené dne XY
bytem XY

zastoupené JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou
sídlem Nuselská 499/132, 140 00 Praha 4

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 3. 2017, čj. MPSV-2017/50536-911

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 3. 2017, čj. MPSV-2017/50536-911, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobkyni se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- III. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Ustanovené zástupkyni JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, se přiznává odměna za zastupování ve výši 2.600 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí ze dne 6. 3. 2017, čj. MPSV-2017/50536-911, kterým žalovaný podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hl. m. Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 13. 2. 2017, čj. 273984/17/AB, jímž byla žalobkyni podle § 24, § 25, § 26, § 27, a § 52 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SSP“), odejmuta dávka státní sociální podpory – příspěvek na bydlení od 1. 1. 2017 z důvodu zániku nároku na tuto dávku ke dni 31. 12. 2016.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Žalobkyně v podané žalobě ze dne 27. 3. 2017, doplněné podáním ze dne 4. 10. 2017, namítá, že správní orgány nezhodnotily správně příjmy společně posuzovaných osob domácnosti – žalobkyně a jejího syna. Neposoudily všechny dokumenty, které pro výpočet dávky doložila, resp. v rozporu s § 3 správního řádu nezjistily skutečný stav věci. Zejména podle § 65 zákona o SSP nepřezkoumaly správnost podkladů předložených ve věci, především se nezabývaly rozporem mezi potvrzením zaměstnavatele o příjmech jejího syna a výpisy z bankovního účtu syna.
3. Za nesprávnou považuje žalobkyně částku 38.991,33 Kč uvedenou správními orgány jako průměrný měsíční příjem jejího syna za 4. čtvrtletí roku 2016. V doplnění žaloby poukazuje na to, že na synův bankovní účet přišly za měsíce říjen - prosinec 2016 od zaměstnavatele částky 22.108 Kč, 35.896 Kč, 35.701 Kč. K doplnění žaloby připojila svůj tabulkový přehled, podle něhož jejímu synovi byly zaslány od zaměstnavatele částky 35.896 Kč, 35.701 Kč, 43.505 Kč; průměrný měsíční čistý příjem syna tak podle ní byl 38.367 Kč.
4. Správní orgány dále nezohlednily to, že její syn zaplatil v daných měsících pojistné na zdravotní pojištění, přičemž tyto platby představují výdaje vynaložené na dosažení příjmů. Pro nárok na dávku - příspěvek na bydlení je přitom rozhodný dle § 5 zákona o SSP čistý příjem, tedy příjem po odečtení výdajů, který je osobě připsán na účet (za situace, kdy není strhávána jiná částka, jako například výživné či exekuce). Žalobkyně uvedla, že její syn zaplatil pojistné v měsících červenec 2016 – leden 2017, a to vždy měsíčně částku 1.200 Kč. Podle žalobkyně se s těmito argumenty uvedenými v odvolání žalovaný dostatečně nevypořádal, toliko odkázal na zákonná ustanovení, proto jeho rozhodnutí nelze mít za řádně odůvodněné dle § 68 odst. 3 správního řádu. Není zřejmý žádný výpočet správních orgánů, které dospěly k celkovému výpočtu příjmů domácnosti žalobkyně ve 4. čtvrtletí 2016 na částku 51.386,33 Kč měsíčně.
5. Podle žalobkyně správní orgány nezohlednily ani to, že v měsíci listopadu 2016 zaplatila nedoplatek 3.900 Kč za služby spojené s nájmem bytu, resp. není zřejmé, že by tuto skutečnost zohlednily.
6. Žalobkyně má také za to, že správní orgány vycházely z nesprávné částky normativních nákladů na bydlení ve výši 11.004 Kč, neboť pokud žádost o dávku podala v prosinci 2016, měly správní orgány vycházet z částky 11.114 Kč, a to v souladu se zněním ustanovení § 26 odst. 1 písm. a) zákona o SSP, platným v době podání žádosti.
7. Žalobkyně dále namítla, že ve 4. čtvrtletí 2016 byl byt vytápěn plynem, avšak v tabulce 1 prvostupňového rozhodnutí je uveden způsob vytápění – „jiné“. V tabulce 2

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

prvostupňového rozhodnutí pak jsou náklady na nájemné se spojenými službami na byt za 4. čtvrtletí 2016 uvedeny nižší, než které žalobkyně uvedla ve formuláři z 20. 12. 2016.

8. Žalobkyně s ohledem na uvedené navrhuje, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že podmínky nároku na daný příspěvek plynou z § 24 odst. 1 zákona o SSP. Rozhodný příjem a rozhodné období plynou z § 4 a § 6 písm. b) zákona o SSP; v daném případě bylo rozhodným obdobím 4. kalendářní čtvrtletí 2016 a rozhodný příjem byl vypočítán ve výši 38.991,33 Kč (z měsíčního průměrného příjmu žalobkyně a jejího syna). Při stanovení příjmu ze závislé činnosti se vychází dle § 5 a § 68 zákona o SSP z příjmu potvrzeného zaměstnavatelem. Zákon o SSP jednoznačným způsobem vymezuje, jak se jednotlivé příjmy prokazují. Tento postup je v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu – NSS - (poukázal na rozsudek ze dne 28. 6. 2016, čj. 1 Ads 123/2016-28). Výdaje na zdravotní pojištění v daném kalendářním měsíci jsou zohledněny v potvrzení o příjmu vystaveném zaměstnavatelem. Dluhy na zdravotní pojištění zohledňovány nejsou; od potvrzeného příjmu zaměstnavatelem se již další výdaje neodpočítávají. Součin rozhodného příjmu a koeficientu 0,35 činí v dané věci 17.985,22 Kč. Průměrné náklady na bydlení byly ve smyslu § 25 zákona o SSP stanoveny ve výši 17.500,49 Kč měsíčně (správní orgány vycházely z dokladů předložených žalobkyní, ze kterých plyne za každý měsíc 4. čtvrtletí 2016 výše nájemného a služeb souvisejících, zálohy na plyn a elektřinu, a dále doložený nedoplatek za služby 3.900 Kč). Normativní náklady na bydlení byly stanoveny dle zákona o SSP ve znění účinném od 1. 1. 2017 pro bydlení v hl. m. Praha a dvě osoby ve výši 11 004 Kč (i pokud by správní orgány vycházely z namítané částky 11.114 Kč, nemělo by to vliv na výrok rozhodnutí). Vzhledem k tomu, že náklady na bydlení nepřesahují částku součinu rozhodného příjmu a koeficientu 0,35 a současně tento součin není nižší než částka normativních nákladů na bydlení, nárok žalobkyně na příspěvek na bydlení v lednu 2017 zanikl. Žalovaný dodává, že se v napadeném rozhodnutí vypořádal se všemi námitkami žalobkyně; podklady ve správním spise byly pro rozhodnutí dostačující a žalovaný naplnil požadavky § 3 správního řádu. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí žaloby.

III. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

10. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
11. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobkyně podala dne 4. 7. 2016 žádost (ze dne 30. 6. 2016) o příspěvek na bydlení s nárokem od 1. 7. 2016. Dne 9. 8. 2016 vydal správní orgán prvního stupně oznámení o přiznání dávky - příspěvek na bydlení ve výši 928 Kč na dobu od 1. 7. 2016 do 30. 6. 2017, přičemž pro každé kalendářní čtvrtletí měla žalobkyně povinnost doložit příjmy společně posuzovaných osob domácnosti a náklady na bydlení. Dne 21. 12. 2016 předložila žalobkyně „Doklad o výši nákladů na bydlení“ a dva „Doklady o výši čtvrtletního příjmu“, jakož i další podklady, a to pro účely posouzení trvání nároku na danou dávku na dobu od 1. 1. 2017. K výzvě prvostupňového orgánu žalobkyně doložila dne 20. 1. 2017 znovu „Doklad o výši čtvrtletního příjmu“ jejího syna, jako společně posuzované osoby v domácnosti, ze kterého plyne potvrzení zaměstnavatele XY,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

o výši příjmů syna za 4. čtvrtletí 2016 celkem 116.974 Kč. Správní orgán I. stupně vydal dne 13. 2. 2017 rozhodnutí čj. 273984//17/AB, v němž rozhodl o odejmutí žalobkyni dané dávky od 1. 1. 2017. Uvedl, že dle předložených podkladů činí ve 4. čtvrtletí 2016 průměrný měsíční příjem žalobkyně a jejího syna částku 51.386,33 (měsíční starobní důchod žalobkyně 12.395 Kč, a průměrný měsíční příjem syna 38.991,33). Součin tohoto průměrného měsíčního příjmu rodiny a zákonem stanoveného koeficientu 0,35 činí 17.985,22 Kč, což je částka vyšší, než je tzv. částka normativních nákladů na bydlení pro bydlení v Praze (pro rok 2017) ve výši 11.004 Kč měsíčně. Současně žalobkyní doložené průměrné náklady na bydlení 17.500,49 Kč měsíčně nepřesahují takto vypočtenou částku 17.985,22 Kč, proto podle správního orgánu I. stupně žalobkyně již nemá od 1. 1. 2017 nárok na dávku. Součástí prvostupňového rozhodnutí je vyobrazení 2 tabulek, přičemž v první z nich je uveden právní vztah žalobkyně k bytu a způsob vytápění, a ve druhé je přehled nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2016.

12. Žalobkyně podala proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně odvolání; jehož námitky jsou obdobné, jako v žalobě. Dne 6. 3. 2017 žalovaný odvolání žalobkyně zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil, neboť se ztotožnil s jeho závěry a skutkový stav shledal dostatečně zjištěný a doložený.
13. Soud při posuzování věci vycházel z následující právní úpravy.
14. Podle § 24 odst. 1 zákona o SSP: „Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže a) jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, a b) součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.“.
15. Podle § 25 odst. 1 písm. a) zákona o SSP: „Náklady na bydlení tvoří u bytů užívaných na základě nájemní smlouvy nájemné a náklady za plnění poskytované s užíváním bytu, nejsou-li tyto náklady zahrnuty do nájemného,“. Podle § 25 odst. 2 „Náklady na bydlení se pro nárok a výši příspěvku na bydlení stanoví jako jejich průměr za kalendářní čtvrtletí bezprostředně předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje.“
16. Podle § 4 zákona o SSP: „Příjem rozhodný pro přiznání dávky uvedené v § 2 písm. a) se stanoví jako měsíční průměr příjmů rodiny připadajících na rozhodné období (dále jen "rozhodný příjem"). Měsíční průměr příjmů rodiny se stanoví jako součet jednotlivých měsíčních průměrů příjmů oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných.“
17. Dle § 5 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o SSP: „Za příjem se pro účely stanovení rozhodného příjmu považují z příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny, tyto příjmy: příjmy ze závislé činnosti podle zákona o daních z příjmů, s výjimkou (...), a to po odpočtu výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení, přičemž jde-li o příjmy podléhající dani z příjmů stanovenou paušální částkou, považují se za výdaje vynaložené na jeho dosažení, zajištění a udržení předpokládané výdaje, po odpočtu dalších výdajů, odpočítávaných z takových příjmů podle zákona o daních z příjmů, po odpočtu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pokud nebyly pojistné a příspěvek zahrnuty do těchto výdajů, a po odpočtu daně z příjmů připadající na tyto příjmy,“.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

18. Podle § 6 písm. b) bod 1. zákona o SSP: „Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje rozhodný příjem, je jde-li o příspěvek na bydlení, období kalendářního čtvrtletí předcházejícího kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje,“.
19. Dle § 68 odst. 3 písm. a) zákona o SSP: „Je-li rozhodným obdobím, za které se zjišťuje rozhodný příjem, kalendářní čtvrtletí, považují se za doklad, kterým se příjmy prokazují potvrzení, jde-li o příjmy uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) č. 1, písm. c), d) a b) a příjmy uvedené v § 5 odst. 1 písm. b) bodech 2 až 10.“
20. Ustanovení § 26 odst. 1 písm. a) zákona o SSP (ve znění účinném od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017) stanoví „Normativní náklady na bydlení“ v bytech užívaných na základě nájemní smlouvy, a to formou tabulky, kde pro bydlení v hl. m. Praha je pro byt obývaný 2 osobami stanovena částka nákladů 11.004 Kč měsíčně. Podle § 26 odst. 3 „Částky měsíčních normativních nákladů na bydlení uvedené v odstavci 1 jsou platné pro období od 1. ledna 2017 do 31. prosince 2017.“ Ustanovení § 26 odst. 1 písm. a) téhož zákona ve znění účinném od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016, stanovilo na dobu od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016 normativní náklady na bydlení u bytů užívaných na základě nájemní smlouvy pro byt obývaný 2 osobami ve výši 11.114 Kč. Ustanovení § 26 odst. 3 zákona o SSP ve znění účinném od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016 stanoví: „Částky měsíčních normativních nákladů na bydlení uvedené v odstavci 1 jsou platné pro období od 1. ledna 2016 do 31. prosince 2016.“
21. Podle § 3 správního řádu: „Nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.“
22. Podle § 50 odst. 2 správního řádu: „Podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán. Jestliže to nemůže obrozit účel řízení, může na požádání účastníka správní orgán připustit, aby za něj podklady pro vydání rozhodnutí opatřil tento účastník. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, jsou účastníci povinni při opatrování podkladů pro vydání rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost.“
23. V souvislosti s námitkou žalobkyně, že správní orgány měly ohledně tzv. normativních nákladů na bydlení vycházet z právní úpravy účinné v době podání žádosti (tj. prosinec 2016), nikoliv z právní úpravy účinné od 1. 1. 2017, soud uvádí, že se s ní neztotožnil. Naopak, soud má za to, že správní orgány vycházely v souladu se zákonem z částky normativních nákladů na bydlení, která byla stanovena s účinností od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017 ve výši 11.004 Kč. Žalobkyně žádala v nyní projednávané věci o příspěvek na bydlení (resp. dokládala aktuální podklady pro účely posouzení dávky) na dobu od 1. 1. 2017 do 31. 3. 2017. Pro určení normativních nákladů na bydlení je přitom rozhodné, na které období žadatel o příspěvek žádá, nikoliv datum, kdy o příspěvek žádá. Jak plyne z výše citovaného § 26 odst. 1 a 3 zákona o SSP, zákonodárce stanovil na kalendářní roky 2016 a 2017 vždy částku normativních nákladů na bydlení s tím, že takto stanovená částka platila vždy pouze pro daný kalendářní rok. Zákonodárcem stanovená výše normativních nákladů bydlení představuje v podstatě limit, nad nějž stát již nechce (na základě politického rozhodnutí) oprávněným osobám ze systému státní sociální podpory více přispívat na úhradu nákladů na bydlení (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 9. 2010, čj. 3 Ads 61/2010-48). Pokud žalobkyně žádala o příspěvek za období spadající do kalendářního roku 2017, nemohly správní orgány vycházet z předchozí právní úpravy vztahující se na rok 2016, byť žalobkyně podala žádost již ke konci roku 2016.

24. Žalobkyně vznesla dále dvě námitky ohledně tabulek obsažených v rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Ani zde však soud neshledal pochybení správních orgánů.
25. Pokud jde o údaj „jiné“ v „tabulce 1“ o vytápění bytu, tak již žalovaný správně konstatoval v napadeném rozhodnutí, že žalobkyně sama ve formuláři „Doklad o výši nákladů na bydlení“ datovaném dnem 20. 12. 2016 (doručeném správnímu orgánu I. stupně dne 21. 12. 2016) uvedla k vytápění bytu údaj „jiné“. Z daného formuláře se zdejšímu soudu podává výběr ze tří možností vytápění, a sice „centrální“, „pevná paliva“, „jiné“. Podle zdejšího soudu však není z námitky žalobkyně především zřejmé, jaký by případná nesprávnost daného údaje v prvostupňovém rozhodnutí (vycházejícího z údajů uvedených samotnou žalobkyní) měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Jak totiž plyne ze správního spisu, žalobkyně v rámci nákladů na bydlení uvedla i částky vynakládané na plyn (měsíční náklad 2.220 Kč), které správní orgány zahrnuly plně do výpočtu nákladů pro účely dávky. Spotřeba plynu tedy zjevně byla správními orgány zohledněna.
26. Rovněž na námitku o odlišnosti údajů o nákladech na nájemné již přiléhavě reagoval žalovaný v napadeném rozhodnutí. Soud k tomu obdobně argumentuje následovně. Žalobkyně ve formuláři „Doklad o výši nákladů na bydlení“ z 20. 12. 2016 uvedla částku „nájemného a nákladů za plnění poskytované s užíváním bytu“ za říjen 2016 - 12.996 Kč, za listopad 2016 - 12.996 Kč, a za prosinec 2016 - 13.610 Kč (současně v rámci listopadu uvedla nedoplatek na nájemném 3.900 Kč). Dále uvedla ve formuláři náklady na vodné a stočné za shodné měsíce v částkách 482 Kč, 482 Kč, 760 Kč, a dále za shodné měsíce náklady na odvoz odpadu v částkách 88 Kč, 88 Kč, 106 Kč. K formuláři doložila Výpočtový list – výměr platný od 1. 1. 2012, z něhož plyne pro byt obývaný žalobkyní a jejím synem stanovení měsíčního základního nájemného 12.141,82 Kč, vodného a stočného 482 Kč, odvozu odpadu 88 Kč, úklidu domu 258 Kč a osvětlení domu 26 Kč; uvedené položky činí celkem částku nákladů 12.996 Kč. Dále doložila Výpočtový list – výměr platný od 1. 12. 2016, z něhož plyne pro byt obývaný žalobkyní a jejím synem stanovení měsíčního základního nájemného 12.141,82 Kč, vodného a stočného 760 Kč, odvozu odpadu 106 Kč, úklidu domu 556 Kč a osvětlení domu 46 Kč; uvedené položky činí celkem náklady 13.610 Kč. Podle názoru soudu je tedy z uvedeného zřejmé, že žalobkyně ve formuláři vyplněném 20. 12. 2016 uvedla do položky „Nájemné a náklady za plnění poskytované s užíváním bytu“ částku 12.996 Kč za říjen a listopad, a částku 13.610 Kč za prosinec, ve kterých jsou zahrnuty i náklady na vodné a stočné i odvoz odpadu, a vedle toho znovu uvedla zaplacené částky za vodné a stočné a za odvoz odpadu. Jinými slovy, náklady na vodné a stočné a na odvoz odpadu žalobkyně nesprávně uplatnila ve formuláři dvakrát (dvojnásobně), neboť náklady na vodné a stočné nejsou součástí nájemného, ale jde o samostatné položky. Již správní orgán I. stupně proto ve svém rozhodnutí provedl korekci a uvedl přehlednou „tabulku 2“, v níž shodně s žalobkyní uvedl platby na vodné a stočné a na odvoz odpadu, a pokud jde o položku nájemného (a plnění souvisejících), tuto částku snížil právě o částku uplatňovanou za vodné a stočné a za odvoz odpadu. Takový postup nutno označit za zcela souladný se zákonem. Ostatně sama žalobkyně předložila do správního spisu i další důkazy, z nichž správnost tohoto postupu správních orgánů také vyplývá. Zejména předložila dvě Oznámení o provedení příkazu k úhradě za listopad a prosinec 2016 či Výpis z bankovního účtu žalobkyně za měsíc říjen 2016, které svědčí o tom, že žalobkyně uhradila celkově na nákladech za byt (vyjma separátní platby plynu a elektřiny) měsíčně částku 12.996 Kč, resp. 13.610 Kč, nikoliv vedle těchto nákladů ještě další částky na odvoz odpadu a na vodné a stočné.

27. Žalobkyně dále namítla, že není zřejmé, zda do výpočtu nákladů správní orgány zahrnuly jí uváděný nedoplatek na nájemném 3.900 Kč.
28. Soud k této námitce poukazuje na to, že z prvostupňového i napadeného rozhodnutí je zcela zřejmé, že správní orgány započítaly nedoplatek 3.900 Kč do nákladů na bydlení dle § 25 odst. 1 písm. a) zákona o SSP. V prvostupňovém rozhodnutí je daná částka uvedena v tabulce 2 a je započtena do výsledné výše nákladů na str. 1 uvedeného rozhodnutí, a v napadeném rozhodnutí je tato částka uvedena ve výpočtu na str. 4, druhý odstavec shora. Jinak řečeno, dle propočtů a výsledných čísel, které vyplynuly z odůvodnění obou rozhodnutí správních orgánů vyplynulo, že za měsíc říjen 2016 žalobkyně zaplatila nájemné ve výši 12.425,82 Kč (tj. nájemné ve výši 12.141,82 Kč a za úklid domu a osvětlení 284 Kč), za plyn 2.220 Kč za elektřinu 780 Kč, za vodné a stočné 482 Kč a za odvoz odpadu 88 Kč, za měsíc říjen 2016 celkem **15.995,82 Kč**, stejně tak měsíc listopad 2016, avšak v tomto měsíci navíc uhradila nedoplatek ve výši 3.900 Kč, tj. za měsíc listopad 2016 celkem **19.895,82 Kč**, a za měsíc prosinec 2016 uhradila nájemné ve výši 12.743,82 Kč (tj. nájemné ve výši 12.141,82 Kč a za úklid domu a osvětlení 602 Kč), za plyn 2.220 Kč za elektřinu 780 Kč, za vodné a stočné 760 Kč a za odvoz odpadu 106 Kč, za měsíc prosinec 2016 celkem **16.609,82 Kč**. Výsledkem součtu těchto částek je pak celková výše nákladů na bydlení za dané čtvrtletí 52.501,46 Kč, a průměrná měsíční výše nákladů za každý měsíc spadající do tohoto čtvrtletí 17.500,49 Kč. K těmto částkám dospěl také správní orgán I. stupně, jakož i žalovaný a dle názoru soudu jsou vypočteny zcela správně a v souladu se zákonem. Nelze se tedy ztotožnit se žalobkyní v tom, že by nebylo zřejmé, zda správní orgány daný nedoplatek ve výši 3.900 Kč zohlednily.
29. Soud však shledal důvodnou námitku žalobkyně, podle níž správní orgány při určení výše příjmů jejího syna nevycházely ze všech podkladů zaslaných žalobkyní, resp. se nezabývaly rozporem mezi příjmy potvrzenými zaměstnavatelem a částkami vyplacenými na bankovní účet.
30. Jak plyne ze správního spisu, příjem syna žalobkyně za 4. čtvrtletí 2016 potvrdil (vyplnil) zaměstnavatel jejího syna do formuláře „Doklad o výši čtvrtletního příjmu“, který byl předložen prvostupňovému orgánu žalobkyní v lednu 2017. Správní orgán I. stupně z této potvrzené výše příjmů 116.974 Kč při vydání rozhodnutí vycházel. V následném odvolání žalobkyně namítla, že takto uváděné příjmy jsou v rozporu s částkami, které vyplatil zaměstnavatel na účet jejího syna. Částky připsané na účet za jednotlivé měsíce uvedla formou tabulky (v měsících říjen 2016 – leden 2017 byly podle žalobkyně synovi vyplaceny částky 22.108 Kč, 35.896 Kč, 35.701 Kč a 43.505 Kč) a poukázala na výpisy z bankovního účtu jejího syna, které doložila v řízení před správním orgánem I. stupně do správního spisu (z bankovních výpisů plyne platba zaměstnavatele jejímu synovi ve výši 35.896 Kč v listopadu 2016, a ve výši 35.701 Kč v prosinci 2016). Správní orgán I. stupně po podání odvolání zaslal zaměstnavateli syna žalobkyně výzvu, v níž žádal o potvrzení již dříve zaměstnavatelem vyplněných příjmů; zaměstnavatel reagoval zasláním kopie již dříve vyplněného formuláře s tím, že takto dříve potvrzené příjmy jsou správné. V odvolacím řízení žalovaný zjevně vycházel z příjmů potvrzených zaměstnavatelem syna žalobkyně, přičemž v napadeném rozhodnutí žalovaný k dané odvolací námitce uvedl: *„Úřad práce ani odvolací orgán nesmí zpochybňovat podklady pro stanovení nároku na dávku, které jsou osobně dokládány a podepisovány panem Bc. Duškem, pokud nebylo zjištěno záměrné uvedení správních orgánů v omyl. V dokladu o výši čtvrtletního příjmu za 4. čtvrtletí 2016 společně posuzovaná osoba prohlásila, že uvedla všechny informace o příjmech potřebných pro posouzení*

nároku na dávku státní sociální podpory, a že veškeré údaje jsou pravdivé.“ Postup žalovaného shledal zdejší soud rozporný se zákonem, a to ve více směrech.

31. Pokud jde o citovanou formulaci žalovaného v napadeném rozhodnutí, tato neodpovídá v dané věci obsahu správního spisu. Formulář „Doklad o výši čtvrtletního příjmu“ vyplněný zaměstnavatelem o příjmech syna žalobkyně, a doručený správnímu orgánu I. stupně 20. 1. 2017, není totiž podepsaný synem žalobkyně; ve formuláři je toliko v oddíle D1 vyplněn příjem syna žalobkyně jeho zaměstnavatelem ve výši 116.974 Kč (s údajem o období od 1. 10. 2016 do 16. 12. 2016). Ve správním spise se sice nachází ještě jeden takový formulář datovaný a podepsaný synem žalobkyně, avšak v něm není vyplněn žádný údaj zaměstnavatele o příjmech syna žalobkyně; právě tento formulář nevyplněný zaměstnavatelem zaslala žalobkyně v prosinci 2016 správnímu orgánu I. stupně spolu se svou žádostí, a proto byla následně vyzvána správním orgánem I. stupně, aby doplnila svou žádost o uvedení příjmů jejího syna.
32. Soud tak shledal pochybení žalovaného v tom, že ačkoliv žalobkyně uvedla v odvolání jasnou a srozumitelnou námitku o rozporu mezi potvrzením zaměstnavatele jejího syna a částkami připsanými na bankovní účet syna žalobkyně, žalovaný se touto námitkou nezabýval a nesnažil se jakkoliv zjistit důvod daných rozporů v částkách, tedy zejména vyzvat zaměstnavatele či syna žalobkyně, aby vysvětlili rozdíl v částkách připsaných na bankovní účet a sumy uváděné ve formuláři jako čistý příjem syna žalobkyně. Správní orgán I. stupně si sice ověřoval u zaměstnavatele výši příjmů syna žalobkyně za 4. kalendářní čtvrtletí 2016 (a to po podání odvolání), avšak ve své výzvě zaměstnavatele neupozornil na rozdíl mezi příjmy uváděnými zaměstnavatelem a částkami zaslanými zaměstnavatelem na účet syna žalobkyně podle bankovních výpisů, proto se ani zaměstnavatel nemohl k danému rozporu vyjádřit. Podle názoru soudu však správnímu orgánu I. stupně nelze vytknout, že se na rozpor částek příjmů nezaměřil, neboť v řízení před ním žalobkyně nevznesla ještě natolik konkrétní a jasnou námitku v tomto směru; toliko ve svém podání nazvaném „Rozklad proti vyrozumění účastníka řízení“ ze dne 4. 2. 2017 obecně namítla, že podle ní správní orgán I. stupně při vyčíslení rozhodných příjmů nevycházel ze všech podkladů, které mu zaslala. Byl to tedy až žalovaný, jemuž žalobkyně v odvolání přdestřela již zcela konkrétní námitku, kterou bylo na místě přezkoumatelným způsobem vypořádat. Žalovaný na danou námitku však reagoval pouze citací výše uvedenou a vycházel z potvrzení zaměstnavatele.
33. Soud ve svém závěru o nedostatečnosti shromážděných podkladů vidí oporu též v rozsudku NSS ze dne 20. 5. 2021, čj. 8 Ads 131/2019-5, týkajícím se žalobkyně v jiné věci, resp. stejné dávky sociálního pojištění avšak za jiné období, ve kterém NSS připomněl svou předchozí judikaturu s tím, že *„příjmy ze závislé činnosti jsou pro účely stanovení rozhodného příjmu prokazovány předložením potvrzení o výši příjmu od zaměstnavatele osoby vykonávající závislou činnost.“* NSS v daném rozhodnutí současně upozornil na to, že nelze vyloučit situaci, že potvrzení od zaměstnavatele bude chybné, přičemž pokud by v řízení vyplynula taková pochybnost, je povinností správního orgánu zjistit skutečný stav věci a odstraňovat případné pochybnosti o skutkových okolnostech, a to v souladu se zásadou materiální pravdy dle § 3 správního řádu (srov. rozsudky NSS ze dne 6. 2. 2008, čj. 1 Azs 18/2007-55, a ze dne 16. 12. 2020, čj. 1 Ads 282/2019-37). Zdejší soud má za to, že v nyní projednávané věci žalobkyně uvedla a (zčásti) doložila takové skutečnosti, které založily relevantní pochybnost o bezvadnosti potvrzení zaměstnavatele o příjmech syna žalobkyně za 4. čtvrtletí 2016, proto bylo povinností žalovaného postupovat v souladu s § 3 a § 50

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

odst. 2 správního řádu, a pokusit se odstranit pochybnosti o uváděné výši příjmů syna žalobkyně. Součet částek připsaných na bankovní účet, které žalobkyně uvedla v odvolání za rozhodné čtvrtletí, nedosahuje sumy 116.974 Kč, kterou uvedl v potvrzení zaměstnavatel; dvě ze tří plateb na účet přitom žalobkyně již v řízení před správním orgánem I. stupně doložila shodně se svým tvrzením v odvolání; k doložení třetí platby na účet nebyla vyzvána žalobkyně ani její syn.

34. V projednávané věci šlo o správní řízení k žádosti žalobkyně, kdy speciální zákon stanoví povinnost žadatele na výzvu předložit určité podklady (§ 53 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení), tedy je zde zakotvena určitá modifikace obecné povinnosti správních orgánů opatřovat podklady směrem k větší odpovědnosti žadatel, avšak jak dovodil NSS ve svém rozsudku ze dne 4. 7. 2012, čj. 6 Ads 61/2012-15, za zjištění skutkového stavu věci je primárně odpovědný správní orgán a je povinen opatřit podklady pro vydání rozhodnutí; ani případná výzva k předložení určitých podkladů jej nezbavuje odpovědnosti opatřit podklady pro rozhodnutí a nezbavuje jej povinnosti zjistit skutkový stav věci v souladu s principem materiální pravdy. Tato námitka tak je důvodná.
35. Soud má rovněž za důvodnou žalobní námitku, podle níž se správní orgány měly zabývat měsíčními platbami pojistného na zdravotní pojištění zaplacené jejím synem, resp. tyto platby zohlednit při výpočtu čistých příjmů.
36. Ze správního spisu plyne, že žalobkyně ke své žádosti z 20. 12. 2016 o přiznání dávky připojila zaměstnavatelem nevyplněný formulář „Doklad o výši čtvrtletního příjmu“ jejího syna, a také listinu nadepsanou „Prohlášení o zaplacení zdravotního pojistného“ ze dne 15. 12. 2016, ve kterém její syn prohlašuje, že *„v měsíci 11/2016 zaplatil dlužnou částku v celkové výši 1.200 CZK/měsíčně mého zdravotního pojistného za minulá období“*. Současně připojila výpis z bankovního účtu syna žalobkyně, z něhož plyne, že zaplatil v listopadu 2016 částku 1.000 Kč s uvedením údaje „OZP – SPLATKA POJISTNE 11/2016“ a částku 200 Kč s uvedením údaje „OZP PENALE B 11/2016“. Žalobkyně následně k výzvě prvostupňového orgánu předložila do správního spisu, a to v lednu 2017, vyplněný formulář „Doklad o výši čtvrtletního příjmu“, ve kterém zaměstnavatel jejího syna potvrdil jeho příjem za rozhodné 4. čtvrtletí 2016 ve výši 116.974 Kč. Připojila také výpis z bankovního účtu svého syna, z něhož plyne, že zaplatil v prosinci 2016 částku 1.000 Kč s uvedením údaje „OZP – SPLATKA POJISTNE 12/2016“ a částku 200 Kč s uvedením údaje „OZP PENALE B 12/2016“. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí zjevně nepřihlížel k uvedenému prohlášení syna žalobkyně a daným bankovním výpisům; vycházel z potvrzení zaměstnavatele syna žalobkyně o jeho příjmech v rozhodném čtvrtletí. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, v němž namítla, že jí není zřejmé, jak byly zohledněny prvostupňovým orgánem zaplacené částky zdravotního pojistného, které její syn zaplatil „navíc“ v měsících říjen 2016 – leden 2017; poukázala na prohlášení jejího syna a na bankovní výpisy z účtu jejího syna. Žalovaný k tomu v napadeném rozhodnutí toliko uvedl, že *„zaplacené částky zdravotního pojištění společně posuzované osoby byly zohledněny v rámci potvrzení příjmů od zaměstnavatele“*.
37. Soud v této souvislosti poukazuje na znění § 5 odst. 1 zákona o SSP, jehož podstatou je, aby správní orgán bral v úvahu pro účely posouzení příjmové situace rodiny pouze „čisté“ příjmy (po odvedení daně z příjmu, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění). Tyto příjmy syna žalobkyně potvrdil jeho zaměstnavatel (pro účely nyní posuzované námitky je možno odhlédnout od toho, co bylo uvedeno výše, tedy zda takto potvrzené příjmy byly správné),

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

přičemž syn žalobkyně netvrdil dále příjmy jiné, proto lze vycházet z toho, že pojistné na veřejné zdravotní pojištění odváděl jeho zaměstnavatel. Žalobkyně však namítla v odvolání, že její syn zaplatil v průběhu měsíců říjen 2016 – leden 2017 částky zdravotního pojistného „navíc“ s tím, že odkázala na výpis z bankovního účtu a na prohlášení jejího syna; v prohlášení je uvedeno, že šlo o platby „za minulá období“. Na tuto argumentaci žalobkyně však žalovaný nijak nereagoval. Žalovaný nečinil na podkladě této již konkrétně formulované námitky žádné úkony, kterými by se snažil zjistit, ať již dotazem na žalobkyni a jejího syna, nebo na předmětnou pojišťovnu, potřebné informace a podklady pro rozhodnutí. Tím se podle názoru soudu dopustil jednak vady řízení, a taktéž nepřezkoumatelnosti odůvodnění svého rozhodnutí. Soud dále vycházel na znění § 5 odst. 2 věta třetí zákona o SSP, který stanoví: *„Byla-li poplatníkovi daně z příjmů zvýšena, popřípadě snížena daň z příjmů podle zákona o daních z příjmů, příjem uvedený v odstavci 1 se o toto zvýšení snižuje, popřípadě se o toto snížení zvyšuje v tom kalendářním roce, zjišťuje-li se rozhodný příjem za kalendářní rok, nebo v tom kalendářním čtvrtletí, zjišťuje-li se rozhodný příjem za kalendářní čtvrtletí, v němž došlo k takovému zaúčtování. Věta čtvrtá platí obdobně, jde-li o přeplatky nebo nedoplatky na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistném na veřejné zdravotní pojištění.“* V souladu s názorem vysloveným NSS v rozsudku ze dne 19. 4. 2021, čj. 3 Ads 35/2019-55, který se také týkal přímo žalobkyně ve věci předmětné dávky, ale za jiná období, současně uvádí, že bylo povinností žalovaného se zabývat tím, zda nebylo možno tyto platby podřadit pod uvedené ustanovení § 5 odst. 2 zákona o SSP, resp. zda nešlo v daném případě o úhradu nedoplatku (na pojistném) zaúčtovaného v rozhodném období.

38. Městský soud si je dále vědom toho, že NSS v rozsudku čj. 3 Ads 35/2019-55 vyslovil i úvahy a závěry týkající se otázky časového určení zaúčtování případného nedoplatku pojistného ve vztahu k rozhodnému období, avšak v této otázce soud již doplnění dokazování v řízení před soudem nepovažoval za účelné a hospodárné, neboť v nyní projednávané věci by soud přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí již z jiných důvodů uvedených výše v bodech 32. - 37. rozsudku. Proto bude na žalovaném, aby se zabýval i tímto nedostatkem v rámci odvolacího řízení, v němž bude mít žalovaný možnost v souladu se zákonem napravit tuto vadu vlastní činností, zejména zjištěním skutkového stavu v této otázce a přezkoumatelným odůvodněním závěrů, které na základě takto zjištěného skutkového stavu učiní.

IV. Závěr a náklady řízení

39. Na základě shora uvedených závěrů Městský soud napadené rozhodnutí žalovaného podle § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
40. Výrok o náhradě nákladů řízení má oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož náhrada nákladů řízení přísluší tomu, kdo měl ve věci úspěch. Žalobkyně, ač měla ve věci úspěch, nevynaložila na řízení žádné náklady, které by byly patrné ze spisu, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaný nebyl ve věci úspěšný, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží.
41. Žalobkyně byla v řízení před soudem zastoupena zástupkyní, kterou jí ustanovil soud usnesením ze dne 3. 8. 2017, čj. 1 Ad 18/2017-16. Ustanovené zástupkyni proto soud v souladu s § 35 odst. 10 s. ř. s. první věta za středníkem, přiznal odměnu, a to ve výši 2.600

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

Kč sestávající z odměny za 2 úkony právní služby [§ 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., – tj. převzetí a příprava zastoupení, doplnění žaloby], a to v částce 1.000 Kč za jeden úkon právní služby, celkem 2.000 Kč [§ 7, § 9 odst. 2 výše zmíněné vyhlášky] a z náhrady hotových výdajů v částce 300 Kč za jeden úkon právní služby, celkem 600 Kč [§ 13 odst. 3 téže vyhlášky]. Protože zástupkyně soudu nedokládala, že je plátkyní DPH, soud jí odměnu odpovídající této částce nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v záložce Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 30. června 2021

Mgr. Darina Michorová v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.